

ЗАТВЕРДЖУЮ
Фізична особа підприємець
_____ А. С. Кушдавлатов
07.11.2026 р.

ТИПОВА ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Управління закладом освіти на основі даних: якість освіти, охорона праці, безпечне і здоров'язбережувальне освітнє середовище»

Розробник(и): ФОП Кушдавлатов А. С., РНОКПП 3894305496

Рецензент(и): Фізична особа підприємець А. С. Кушдавлатов

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність типової програми – Від керівника закладу освіти сьогодні вимагають управлінських рішень, які спираються на дані: результати внутрішньої системи забезпечення якості, моніторингів, самооцінювання, аналізу безпеки і стану здоров'я учнів. Воєнний стан додав вимоги до укриттів, евакуації, охорони праці і психологічної безпеки, а фізична культура, основи здоров'я і предмет «Захист України» стали частиною спільної політики безпеки закладу. Програма поєднує управлінську і безпекову тематику: як збирати й аналізувати дані про стан закладу, як ухвалювати на їх основі рішення і як залучати до цього педагогічний колектив.

Цільова група: Директори і заступники директорів закладів освіти, педагоги-організатори, бібліотекарі, відповідальні за охорону праці та цивільний захист, учителі фізичної культури, основ здоров'я, предмета «Захист України», медико-санітарної підготовки.

Професійний стандарт: «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти» (2021); для педагогів-організаторів, бібліотекарів і вчителів фізичної культури, основ здоров'я та захисту України - «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (2024)

Напрями підвищення кваліфікації (відповідно до Порядку, затвердженого постановою КМУ від 21.08.2019 № 800):

- розвиток управлінської компетентності (для керівників закладів освіти, науково-методичних установ та їхніх заступників)
- створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості (специфіка) інклюзивного навчання, забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами
- розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмета, фахових методик, технологій)

Обсяг (тривалість): Загальний обсяг підвищення кваліфікації за цією програмою в межах одного освітнього циклу становить від 2 до 30 годин (0,06–1 кредит ЄКТС) та визначається індивідуально залежно від кількості обраних слухачем освітніх компонентів (тем). Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. У кожному випадку у сертифікаті зазначається фактично пройдений обсяг годин та тематика навчання.

Особливості реалізації програми – Програма реалізується

дистанційно: відеолекції науковців, керівників і фахівців з безпеки, аналіз управлінських ситуацій і нормативних документів, практичні завдання із самооцінювання закладу, планування заходів безпеки і охорони праці, самостійна робота з методичними матеріалами, підсумкове завдання - план управлінського рішення на основі даних свого закладу. Програма має модульну структуру: модулі відповідають напрямам підвищення кваліфікації, кожна тема модуля є логічно завершеним освітнім компонентом і може реалізовуватися автономно. Підсумковий обсяг в межах одного освітнього циклу формується накопиченням обраних тем. За результатами кожного освітнього циклу видається окремий документ про підвищення кваліфікації із зазначенням фактично пройдених годин та тематики навчання.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна

Вид підвищення кваліфікації: курси (навчання за програмами підвищення кваліфікації)

Мета підвищення кваліфікації – Розвиток управлінської, здоров'язбережувальної та оцінювально-аналітичної компетентностей керівників і педагогічних працівників закладів освіти для ухвалення рішень на основі даних, забезпечення якості освіти, охорони праці, безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища.

Завдання підвищення кваліфікації:

- опанувати внутрішню систему забезпечення якості освіти, самооцінювання закладу і використання його результатів в управлінні
- навчитися збирати й аналізувати дані про освітній процес, безпеку і здоров'я учасників та ухвалювати на їх основі рішення
- освоїти вимоги з охорони праці, цивільного захисту, організації укриттів і евакуації в умовах воєнного стану
- опанувати організацію фізичного виховання, формування здорового способу життя і навчання з предмета «Захист України»
- освоїти роботу бібліотеки і педагога-організатора як ресурсу освітнього середовища закладу
- навчитися залучати педагогічний колектив до аналізу і поширення управлінського досвіду

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- управлінська компетентність керівника закладу освіти
- організаційна компетентність (Г2)
- оцінювально-аналітична компетентність (Г3)
- здоров'язбережувальна компетентність (В2)
- прогностична компетентність (Г1)
- компетентність педагогічного партнерства (Б3)
- інноваційна компетентність (Д1)

Очікувані результати підвищення кваліфікації: Слухачі зможуть організовувати внутрішню систему забезпечення якості освіти й самооцінювання закладу, ухвалювати управлінські рішення на основі даних, забезпечувати охорону праці, цивільний захист і безпечне здоров'язбережувальне освітнє середовище, координувати роботу педагогів-організаторів, бібліотеки і вчителів безпекових предметів.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації – Оцінювання здійснюється на основі виконання рекомендованих практичних та самостійних завдань, участі в проєктній діяльності, тестування або підсумкової роботи відповідно до програми.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації – Сертифікат про підвищення кваліфікації встановленого зразка із зазначенням теми, обсягу годин та кредитів ЄКТС відповідно до вимог законодавства.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Модулі плану відповідають напрямам: директор і заступник директора, педагог-організатор, бібліотекар, охорона праці, фізична культура, основи здоров’я, здоров’я, безпека та добробут, захист України, медико-санітарна підготовка. Тема модуля є окремим освітнім компонентом обсягом від 2 до 30 годин; слухач обирає теми під свою посаду, проходити всі теми не обов’язково.

Перелік тем модулів не є вичерпним: суб’єкт підвищення кваліфікації поповнює його новими темами, які включаються до модуля відповідного напряму. Перелік у цьому документі наведено станом на 07.11.2026; актуальна редакція розміщується в розділі «Важливі документи» програми на платформі «Вектор» і оновлюється в міру поповнення.

№	Модуль (напрям)	Кількість тем	Лекції, год (на тему)	Самостійна робота, год (на тему, мін.–макс.)	Усього, год (на тему, мін.–макс.)
1	Директор/Заступник директора	56	1	1–29	2–30
2	Бібліотекар	38	1	1–29	2–30
3	Педагог-організатор	16	1	1–29	2–30
4	Охорона праці	12	1	1–29	2–30
5	Фізична культура	64	1	1–29	2–30
6	Основи здоров’я	25	1	1–29	2–30
7	Захист України	31	1	1–29	2–30
8	Здоров’я, безпека та добробут	101	1	1–29	2–30
	Разом тем у програмі	**343**			

Перелік тем за модулями

Модуль 1. Директор/Заступник директора (56 тем)

1. Укриття та правила поведінки учнів під час небезпеки у ЗЗСО.
2. Особливості організації освітнього процесу в ЗЗСО у воєнний час.
3. Безпека освітнього процесу. Облаштування укриттів
4. Підвищення кваліфікації керівників закладів освіти. Взаємодія учасників освітнього процесу: структура та управління.
5. Управління якістю освіти: ключові аспекти для вчителів та педагогічного персоналу
6. Система контролю надання якісних освітніх послуг
7. Атестаційна платформа ЄАС. Перехід до електронної звітності
8. Нові положення в підвищенні кваліфікації педагогів. Цифровізація атестаційних листів.
9. Атестаційна платформа ЄАС. Перехід до електронної звітності
10. Інструменти ведення атестаційних листів для вчителів та завучів. Перехід до електронної звітності
11. Психологічний комфорт у школі: інструменти керівника.
12. Мотиваційний менеджмент в діяльності керівника закладу освіти
13. Організаційна діяльність керівника закладу освіти у воєнний час. Розвиток профорієнтаційної системи заходів
14. Отримання додаткового бюджету для ЗЗСО. Проєктна компетентність педагога від А до Я.
15. Грант-менеджмент: залучення додаткового фінансування в закладах освіти
16. Трансформація колективу в команду. Елементи бізнес технологій для Директора в управлінні освітнім процесом.
17. Десять місяців попереду: як завучу спланувати рік випускних 9 класів НУШ без авралів
18. Директор і заступник: поділ 9 класу НУШ на групи за наказом №128 і розклад довгого року
19. Профільна школа: можливості професійного поступу для педагога
20. Впливові підходи керівника закладу. Мотивація колектива в сучасних реаліях.
21. Ефективне лідерство в освіті: роль керівника у мотивації вчителів.
22. Учень здав реферат від ШІ: що робить директор, що вчитель, що кажемо батькам - правила закладу щодо штучного інтелекту за один педрадовий цикл
23. Академічна доброчесність і штучний інтелект у закладі освіти: положення, перевірка учнівських робіт і розмова з батьками
24. Вчимо думати, а не повторювати: як критичне мислення змінює освітній процес.
25. Критичне мислення: навички для сучасного навчального процесу.
26. Розвиток психологічної компетентності керівника закладу освіти.

27. Корпоративна культура у школі - запорука успіху роботи команди
28. Директор і завуч в епоху ШІ: як автоматизувати документи, аналізувати дані і планувати без зайвих витрат часу
29. Як пройти сертифікацію: покроковий алгоритм для педагогів, що прагнуть до вдосконалення
30. Підготовка вчителів до сертифікації: як заступник директора створює умови для професійного розвитку.
31. Штучний інтелект в освітньому процесі: норми законодавства, приписи етичних кодексів у роботі адміністрації ЗЗСО.
32. Культура спілкування як фундаментальний інструмент якісної сучасної освіти
33. Актуальні питання підготовки до інституційного аудиту для заступників директорів з НВР.
34. Реєстрація школи в G Suite. Основи адміністрування.
35. Випуск без затримки свідоцтв: що керівник перевіряє в АІКОМ-2, поки 9 клас НУШ ще вчиться
36. Керівник школи та заступник: АІКОМ-2, достовірні дані 9 класу НУШ і замовлення свідоцтв про базову середню освіту
37. Використання інформаційних технологій в роботі заступника директора з НВР
38. Нові підходи до наставництва в ЗЗСО. Супервізія
39. Використання інноваційних педагогічних технологій в освітньому процесі сучасного закладу освіти
40. Алгоритм організації дистанційної форми навчання в освітньому закладі.
41. Створення цікавих проєктів для конкурсів та грантів.
42. Адаптація навчального процесу до воєнних умов: правила та рекомендації для вчителів
43. Учительська на початку листопада: три розмови керівника з командою, щоб ніхто не пішов на лікарняний від утоми і щоб класи, які відстали, догнали програму до зими
44. Директор школи: учитель на межі вигорання після канікул - як його помітити, зняти з нього зайве на два тижні і підтримати клас, що відстав, без доган і перевірок
45. Організаційна компетентність керівників та заступників ЗЗСО. Стратегії розвитку закладу освіти: структура та напрямки.
46. Розробка успішної стратегії розвитку закладу освіти
47. Актуальні питання дистанційної освіти: синхронна взаємодія, практичні інструменти, зворотний зв’язок.
48. Освітній менеджмент та управлінська діяльність керівників закладів освіти в умовах воєнного стану.
49. Стратегії покращення якості викладання уроків в ЗЗСО. Педагогічна супервізія.
50. Дистанційне навчання в умовах війни: управлінський аспект
51. Освіта в умовах війни: практичні кейси з організації освітнього процесу в кризових умовах
52. Безпека освітнього процесу. Облаштування укриттів
53. Європейський досвід організації освітнього процесу у середній школі.
54. Сучасне навчання через побудову команди за методом СКРАМ
55. Інструменти заступника директора. SWOT-аналіз роботи педагогічних працівників
56. Робота заступника директора. Внутрішня система забезпечення якості освіти: алгоритм дій

Модуль 2. Бібліотекар (38 тем)

1. Бібліотека для покоління онлайн: нові підходи до популяризації читання.
2. Популяризація читання серед молоді: роль молодіжної бібліотеки.
3. Формування професійної компетенції бібліотекаря. Створення та використання дидактичних матеріалів
4. Бібліотекар. Вдосконалення вмінь працювати з онлайн-інструментами.
5. Основи інфомедійної грамотності у роботі шкільного бібліотекаря
6. Інструменти Бібліотекаря для сучасного шкільного простору.
7. Нові сервіси бібліотеки: надихаємо та мотивуємо користувачів за допомогою ШІ.
8. Бібліотека в епоху ШІ: як використати ChatGPT та інші інструменти для навчання.
9. Як зробити бібліотеку популярним місцем. Сучасний формат бібліотекаря.
10. Реферат, зібраний з трьох випадкових сайтів: бібліотекар, перевірка джерел для робіт за семестр, читання на канікули і година з класом у бібліотеці
11. Бібліотекар школи: добір і перевірка джерел для робіт за семестр, список читання на канікули і три формати роботи з класом у бібліотеці
12. Де факт, а де згенероване: фактчек разом з дев’ятикласником у 9 класі НУШ
13. Бібліотекар і медіаграмотність: перевірка джерел для підсумкових робіт у 9 класі НУШ
14. Бібліотека як освітній простір: нові формати роботи
15. Освіта майбутнього через призму НУШ у 9 класі: стратегії подолання викликів, адаптація до наукового прогресу та трансформація ролі вчителя й учня в сучасному

освітньому просторі
16. Екосистема сучасного навчання: Штучний інтелект, гейміфікація та ментальний ресурс
17. Бібліотека, до якої повертається 9 клас НУШ: марафон читання і клуб, що збирає дев'ятикласників щотижня
18. Бібліотекар і 9 клас НУШ: читацький марафон випускного року, книжковий клуб дев'ятикласників і цифровий облік читання без паперових формулярів
19. Розвиток цифрових навичок бібліотекаря. Налагодження комунікації з аудиторією у соціальних мережах.
20. Ton of voice бібліотек у соціальних мережах
21. Педагогіка дозвілля: позитивний імідж освітнього закладу, педагога, здобувача.
22. Бібліотека в сучасній школі: реалії часу.
23. Відео-конструктори для створення бібліотечних роликів або відеоконтенту
24. Організація та технологія бібліографічного обслуговування
25. Формування професійної компетенції сучасного бібліотекаря.
26. Бібліотека нового покоління: інноваційні форми роботи.
27. Від книгосховища до освітнього хабу: нова роль шкільної бібліотеки у сучасній школі.
28. Сучасна шкільна бібліотека в боротьбі за читача: видимість, партнерства та нові можливості розвитку
29. Підвищення читацької активності учнів 7 класу НУШ: ролі вчителя та створення читацької атмосфери в класі
30. Розвиток читацької компетентності учнів 7 класу НУШ
31. Читачі й читачки 7 класу НУШ: хто вони?
32. Розвиток професійних навичок сучасного бібліотекаря. Методи залучення читачів.
33. Сучасна бібліотека - трансформації та адаптації.
34. Бібліотека НУШ: розвиток навичок майбутнього через читання
35. Від книжки до творчості: формування креативних навичок через літературну освіту. Лайфхаки бібліотекаря
36. Стендова доповідь як ресурс навчання
37. Ефективний бібліотекар. Методики створення сучасного простору читача.
38. Сучасний бібліотекар. Інноваційні форми роботи у шкільній бібліотеці.

Модуль 3. Педагог-організатор (16 тем)

1. Школа довіри: як педагогу-організатору створити безпечний простір для відвертого діалогу з підлітками.
2. Медіація та інтерактив у роботі педагога-організатора з правоосвіти підлітків і молоді
3. Учнівське самоврядування на прикладі річного звіту.
4. Голос учнів у дії: як зробити самоврядування центром позитивних змін у школі.
5. Самоврядування як простір для зростання: як створити ефективну та сталу систему учнівської активності
6. Підвищення рівня педагогічної майстерності педагогів-організаторів
7. Створення умов для розвитку свідомих громадян через роботу педагога-організатора з учнівським самоврядуванням
8. Організація дозвілля з дітьми та підлітками педагогом-організатором
9. Організація співробітництва з громадськими об'єднаннями та організаціями педагогом-організатором
10. Сучасні виховні технології педагога-організатора
11. Методи приведення професійної компетентності педагога-організатора у відповідність з визначеними завданнями освіти і виховання
12. Розвиток професійних знань та вмінь педагога-організатора
13. Педагог-організатор. Підвищення кваліфікації.
14. Педагог-організатор: потенціал соцмереж у формуванні виховних взірців.
15. Формування лідерів серед учнів: інструменти педагога-організатора та наставницька підтримка
16. Робота педагога-організатора з учнівським самоврядуванням

Модуль 4. Охорона праці (12 тем)

1. Співпраця з пожежною службою: Важливість комунікації та взаєморозуміння. Охорона праці
2. Уроки пожежної безпеки для учнів. Організаційні та технічні протипожежні заходи.
3. Пожежна безпека у закладах освіти. Охорона праці.
4. Охорона праці. Підвищення кваліфікації.
5. Охорона праці в закладах освіти
6. Психологічна безпека в освіті: підтримка емоційного стану учнів та педагогів.
7. Охорона праці. Проведення профілактичних заходів.
8. Організація охорони праці з учасниками освітнього процесу
9. Протипожежні заходи в навчальних закладах: роль педагогів у збереженні життя та

здоров’я учнів.
10. Пожежна безпека у закладах освіти
11. Безпечне освітнє середовище. Охорона праці в навчальному закладі
12. Безпечне освітнє середовище. Охорона праці в навчальному закладі

Модуль 5. Фізична культура (64 тем)

1. Виховуємо майбутніх лідерів: фізична культура для учнів 5-х класів в НУШ.
2. Розкриття потенціалу через фізичну культуру: учні 5-х класів НУШ.
3. Новітні підходи мотивування учнів до фізичної активності.
4. Урок, де судить учень: командні ігри, ролі капітана і судді, безпечне навантаження у прохолодну погоду і оцінка за гру, а не за норматив, для 5-9 класів
5. Фізична культура у 5-9 класах: командні ігри на уроці, учень-суддя і учень-капітан, розминка для прохолодної погоди і оцінювання участі замість секундоміра
6. Залучити кожного на уроці фізкультури - адаптація навантаження і безпека дитини з ООП
7. Інклюзія на уроках фізичної культури: адаптація навантаження, безпека, участь кожного.
8. Спортивний проєкт як простір рівних можливостей у фізичній культурі НУШ 9 клас
9. Проєктна діяльність та вирішення пошукових завдань, як технології НУШ у досягненні очікуваних результатів за темою «Досліджуємо історію олімпійського руху» модельної навчальної програми «Фізична культура»
10. Здоров’я учнів через фізичну культуру: створення ефективних оздоровчо-педагогічних технологій в дистанційній освіті.
11. Підвищення кваліфікації педагогів у використанні фізкультурно-оздоровчих технологій для розвитку учнів у нових умовах освіти.
12. Особливості реалізації компетентності «Здатність підтримувати особисте фізичне та психоемоційне здоров’я під час професійної діяльності» професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»
13. Реалізація модельних навчальних програми ’фізична культура’ у 7 класах НУШ
14. Особливості реалізації нового варіативного модуля пляжний бадмінтон airbadminton, вуличний бадмінтон модельної навчальної програми ’фізична культура’ 7-9 клас
15. Фізична культура по новому. Створення культурного середовища для популяризації фізичної культури і спорту.
16. Методичні особливості проведення занять з адаптивної фізичної культури
17. Індивідуалізовані підходи до виховання фізичних якостей учнів на уроках фізичної культури в умовах модернізації освіти.
18. Сучасні підходи до виховання фізичних якостей в учнів на уроках фізичної культури
19. Інноваційні підходи у викладанні фізичної культури. Легка атлетика.
20. Планування навчального матеріалу на уроках фізичної культури.
21. Петанк на уроках фізкультури. Підвищення розумової активності.
22. Особливості реалізації модуля ’Гімнастика’ на уроках фізичної культури
23. Інноваційні підходи до фізичного виховання учнів в рамках реалізації проєкту ’Нова українська школа’
24. Сучасні фізкультурно-оздоровчі технології
25. Методика навчання технічним прийомам гри у бадмінтон
26. Здоров’я через фізкультуру: інноваційні підходи до боротьби зі стресом та тривожністю у школярів
27. Подолання факторів ожиріння в школярів (стрес, переїдання, гаджети) засобами фізичної культури і спорту
28. Запалюємо любов до руху на все життя: фізична культура для учнів 5-х класів НУШ.
29. Арттерапія як засіб забезпечення емоційного комфорту учнів на уроках фізичної культури у 9 клас НУШ
30. Компетентності майбутнього починаються з руху: фізична підготовка учнів у змішаному та дистанційному навчанні.
31. Рухова активність і професійні компетентності: як фізична підготовка допомагає опанувати професію
32. Мотивація учнів до занять фізичною культурою за допомогою нових варіативних модулів у 6 класі НУШ
33. Фізична культура. Підвищення кваліфікації
34. Тімбілдінг на уроках фізичної культури. Спортивний тімбілдінг в навчальному закладі.
35. Нетипова фізкультура. Нові стандарти викладання фізичної культури
36. Соціальне лідерство та громадянська відповідальність на уроках фізичної культури.
37. Формування лідерських якостей в учнів на уроках фізичної культури - сучасні практики
38. Цікава фізична культура: методика підготовки та проведення ігор на увагу та довіру. Вправи для дихання та розслаблення в заключній частині уроку.
39. Ігрові форми проведення Фізичної культури.

40. Інклюзивне фізичне виховання та адаптивний спорт у закладах освіти в контексті компетентнісного підходу та професійних стандартів
41. Прийняття рішень в умовах невизначеності: нові підходи у викладанні фізичної культури та спорту
42. Особливості реалізації нових варіативних модулів «дартс» та «алтимат фризбі» модельної навчальної програми «фізична культура» 2025 р. для учнів 5-9 класів з різним рівнем підготовленості.
43. Підвищення методичного та практичного рівнів компетентності вчителів фізичного виховання.
44. Методичні особливості реалізації варіативного модуля «Cool Games» модельних навчальних програм з фізичної культури
45. Кроспедагогічний підхід до олімпійської освіти: поєднання фізичних, інтелектуальних та культурних аспектів.
46. Олімпійська освіта, як невід'ємна складова концепції НУШ. Фізична культура по новому
47. Впровадження STEM підходів на уроках Фізичної культури
48. Впровадження Державного стандарту базової середньої освіти на уроках Фізичної культури НУШ
49. Впровадження STEM підходів на уроках Фізичної культури
50. Як учнів навчати фізичній культурі у 5 класах НУШ
51. Нові підходи у викладанні фізичної культури у 5 класах НУШ. Розвиток ключових компетенцій.
52. Технологія підготовки і проведення предметних ігрових уроків фізичної культури
53. Формування здорових звичок: інноваційна фізична культура для учнів 5-х класів в українських школах.
54. Фізична культура без шаблонів: творчі підходи, що змінюють ставлення дітей до спорту
55. Модернізація фізичної культури: синергія здоров'я, моралі та громадянської свідомості в освітньому процесі
56. Фізична культура. НУШ 6 клас. Підвищення кваліфікації.
57. Ключові компетентності вчителя фізичної культури в умовах дистанційного та змішаного навчання.
58. Фізкультура в інклюзивній роботі. Методи та способи розвитку учнів
59. Формуємо активних громадян: фізична культура для учнів 5-х класів в українських школах.
60. Методика «здорового класу» з використанням ШІ: як поєднати освіту, фізичну активність і сучасні технології.
61. ШІ у фізичній культурі учнів - від теорії до практичного використання.
62. Впровадження новітніх варіативних модулів у викладанні фізичної культури.
63. Сучасна фізична культура. Використання ігор та спортивних змагань для підтримки психічного здоров'я учнів.
64. Особливості використання технічних засобів навчання та нестандартного обладнання на уроках фізичної культури

Модуль 6. Основи здоров'я (25 тем)

1. Створення інтелект карт та візуального контенту для уроків. Основи здоров'я.
2. Основи здоров'я. Виховання здорових звичок: основні чинники підтримання мотивації.
3. Основи здоров'я. Чинники підтримання мотивації до здорового способу життя в контексті управлінських рішень для якісної роботи навчального закладу
4. Статеве виховання та сексуальна освіта дітей у школі.
5. Статеве виховання та сексуальна освіта дітей в інклюзивному просторі.
6. Термічна та хімічна травма серед дітей: особливості діагностики і надання першої медичної допомоги
7. Основи здоров'я. Валеологічні засоби збереження фізичного та психічного здоров'я.
8. Методики оздоровчо-профілактичних заходів на уроках Основи Здоров'я.
9. Основи здоров'я учнів та вчителів в умовах змішаного навчання.
10. Здорові звички на старті року: добробут і безпека учня на кожному уроці
11. Здоров'я, безпека та добробут: старт навчального року без ризиків для учня
12. Методика навчання учнів 5-9 класів Здоров'я, безпеки та добробуту
13. Впровадження Державного стандарту базової середньої освіти на уроках 'Основи здоров'я' НУШ
14. Впровадження STEM підходів на уроках Основи здоров'я
15. Розвиток здоров'язбережувальної компетентності учнів у 5 класах НУШ
16. Нові підходи у викладанні основ здоров'я у 5 класах НУШ. Розвиток ключових компетенцій
17. Диференційований підхід у навчанні. Вибір дидактичного матеріалу. Основи здоров'я
18. Взаємодія учнів на уроках основ здоров'я в офлайн та онлайн форматах.
19. Складні теми — прості слова: ефективна комунікація про шкідливі звички в школі.

20. Профілактика шкідливих звичок та ризикованої поведінки: як говорити з дітьми мовою, яку вони чують
21. ШІ на уроці “Основи здоров’я”: як навчати сучасно, цікаво й ефективно.
22. Інтерактивні методи навчання на уроках основи здоров’я
23. Здорове життя у безпеці та добробуті: від теорії до практики.
24. Основи здоров’я. Профілактика порушення зору серед дітей.
25. Розвиток здоров’язбережувальної компетентності. Методики для уроку Основи здоров’я.

Модуль 7. Захист України (31 тем)

1. Традиції українського війська: спадкоємність поколінь захисників України.
2. Історія війська Українського від древлян до сучасного протистояння ворожій агресії.
3. Зміни у викладанні ’Захисту України’: ефективні підходи.
4. Навчальний предмет ’Захист України’ на порозі змін. Сподівання та виклики.
5. Застосування dogme/unplugged teaching під час викладання предмету Захист України
6. Моделювання змісту навчання відповідно до обов’язкових результатів навчання школярів. Захист України.
7. Створення завдань компетентнісного характеру для уроків предмету ’Захист України’
8. Основи цивільного захисту в освітніх закладах. Формування в учнів відваги, мужності, спритності.
9. Основні поняття з військової справи та основ цивільного захисту. Підвищення кваліфікації
10. Формування громадянської свідомості: український контекст і досвід Німеччини
11. Слова, що лікують: патріотичне читання як терапія і натхнення для молоді.
12. Книжковий клуб як потужний інструмент культурного фронту в умовах війни за Україну
13. Освіта під час війни: як навчати майбутніх лідерів і захисників
14. Практичні складові дисципліни «Захист України». Навчання вчителів роботи з симуляторами FPV дронів
15. Безпека і патріотичний старт: тривога, укриття та перша допомога на уроках
16. Захист України: безпечне середовище і дії в надзвичайних ситуаціях з початку року
17. Польові мнемонічні правила стрільби із АК - 74. Інноваційні методи вивчення з урахуванням реалій воєнного стану.
18. Захист України. Підвищення кваліфікації.
19. Впровадження Державного стандарту базової середньої освіти на уроках ’Захист України’ НУШ
20. Впровадження STEM підходів на уроках ’Захист України’
21. Розвиток патріотичних почуттів та національної свідомості в учнів.
22. Військово-патріотичне виховання у системі патріотичного виховання учнів.
23. Організація безпечного освітнього середовища. Алгоритми дій в непередбачуваних ситуаціях, ведення відповідної документації
24. Ризики вибухонебезпеки: моделі безпечної поведінки учнів
25. Як розпізнати вибухонебезпечні предмети. Безпека вчителя та учнів
26. Правила поведінки при виявленні вибухонебезпечних предметів. Навчання з попередження ризиків.
27. Нові підходи до вивчення предмета ’Захист України’.
28. Захист України. Підвищення кваліфікації.
29. Виховання громадянина-патріота через інноваційні форми та методи роботи на уроках ’Захисту України’ та позакласних заходах.
30. Психологічна та медико-санітарна підготовка на уроках ’Захист України’
31. Тактична підготовка. Завдання,прийоми і способи дій солдата на полі бою. Бойові порядки та їх використання.

Модуль 8. Здоров’я, безпека та добробут (101 тем)

1. Мінна небезпека, повітряна тривога: алгоритми швидкого реагування
2. ’Здоров’я, безпека та добробут’ у 5 класі НУШ. Формування основних компетентностей учнів.
3. «Основи здоров’я» без табу у 9 класах НУШ: практичні алгоритми роботи з підлітками в умовах стресу.
4. НУШ «Основи здоров’я» 9 клас: як говорити про складне просто, етично та без стигматизації
5. Проактивний вчитель — проактивні учні: як навчати добробуту через власний приклад у 8 класах НУШ
6. Від теорії до практики: як інтегрувати навички добробуту в повсякденне життя учнів на уроках ’Здоров’я, безпека, добробут’ у 8 клас.
7. Здоров’я, безпека та добробут. Розвиток професійної майстерності педагога.
8. Від адаптаційного до предметного циклу. Виклики забезпечення реалізації завдань соціальної та здоров’язбережувальної галузі Нової української школи.

9. Формування в учнів патріотичної свідомості та любові до Батьківщини.
10. Цифрові інструменти у педагогічній практиці вчителів ’Здоров’я, безпека та добробут’ у 5 класі НУШ.
11. Рух і здоров’я у 9 класі НУШ: активний урок без нудьги
12. Фізична культура і добробут у 9 класі НУШ: інтерактивні вправи офлайн та онлайн
13. Урок, де учні діють: ігрові стратегії формування культури безпечного життя.
14. Активні та ігрові методи як інструмент формування навичок безпечної поведінки на уроках “Здоров’я, безпека, добробут”
15. Формуємо здорову націю: нові підходи до рухової активності в школі.
16. Фізична культура особистості учня – основа здоров’я, безпеки та благополуччя
17. Удосконалення знань, вмінь учасників педагогічного процесу щодо надання домедичної допомоги при травмі.
18. Формування компетентностей безпеки учнів 7 класу НУШ на уроках інтегрованого курсу ’Здоров’я, безпека та добробут’
19. Домедична допомога у критичних ситуаціях в закладах освіти в умовах воєнного стану.
20. Основи забезпечення життя. Домедична допомога у критичних ситуаціях в закладах освіти.
21. Технологія соціально-емоційного навчання на уроках іноземної мови: теорія та практика застосування
22. Критерії безпеки та їх втілення у реаліях війни. Методика роботи з учнями в надзвичайних ситуаціях
23. Особиста безпека вчителя та учнів під час війни.
24. Оригінальний підхід до викладання предмету ’Здоров’я, безпека та добробут’ у 5 класі НУШ.
25. Здоров’я, безпека та добробут у 9 класі НУШ вперше за новим Держстандартом: домедична допомога, дії під час тривоги, безпека в мережі
26. Здоров’я, безпека, добробут без формальності: як зробити уроки життєво необхідними у 9 класах НУШ
27. «Предмет “Здоров’я, безпека та добробут” у 9 класі: зміст, значення та практична цінність для сучасного учня»
28. Травми в освітньому середовищі: як виявити симптоми та діяти при травмах різного ступеня тяжкості
29. Учні в умовах війни: як підтримати фізичне та душевне здоров’я через ефективне спілкування
30. Травматизм в закладах освіти: клініка, догоспітальна допомога.
31. Спілкування з підлітками про війну: інструменти для підтримки фізичного, душевного здоров’я та соціального благополуччя
32. ’Ризикована справа виховання’. Свобода і відповідальність та цінності на уроках ’Здоров’я, безпека і добробут’ у 8 класі НУШ
33. Безпека в закладі освіти. Навчання педагогів алгоритмам реагування на мінну небезпеку та повітряну тривогу.
34. Розвиток життєво-професійної діяльності педагога в контексті уроку ’Здоров’я, безпека та добробут’ у 5 класі НУШ.
35. Урок, який може врятувати: чого навчити дев’ятикласника на курсі добробуту у 9 класі НУШ
36. Здоров’я, безпека та добробут у 9 класі НУШ: домедична допомога, цифрова безпека і стан підлітка
37. Формування потреби в здоровому способі життя на уроках ІКТ ’Здоров’я, безпека і добробут’
38. Soft skills у 6 класі НУШ: як розвивати навички командної роботи в учнів на уроках ЗБД
39. Взаємозв’язок між фізичним здоров’ям, емоційним добробутом та безпечною поведінкою на уроках інтегрованого курсу «Здоров’я, безпека, добробут»
40. Психологічна підтримка без психолога: роль учителя в емоційному добробуті дітей
41. Ортобіотичний підхід в реалізації наскрізної змістової лінії НУШ ’Здоров’я, безпека та добробут’ в умовах воєнного стану.
42. Здоров’я, безпека і добробут. НУШ 5 клас. Підвищення кваліфікації
43. Продуктивна професійна діяльність викладача ’Здоров’я, безпека та добробут’ у 5 класі НУШ.
44. Клас, який знає, що робити: відпрацювання дій за сигналом тривоги, зупинка кровотечі і безпечний маршрут додому для 5-8 класів за чотири заняття
45. Осінній безпековий практикум для 5-8 класів: тривога під час уроку, укриття, домедична допомога і дорога додому, коли рано темніє
46. Осінь у медичному кабінеті школи: як медсестра готує заклад до сезону застуд, повітряних тривог і перевірок
47. Медична сестра закладу освіти в сезон ГРВІ і тривог: профілактика в класах, ізолятор, аптечка укриття і документи без зайвого

48. Урок «Здоров’я, безпека, добробут» без табу і стигматизації: психологічні підходи до чесної розмови з учнями
49. Добробут учня на уроках «Здоров’я, безпека, добробут»: як говорити про складне просто й етично
50. Урок ЗБД без страху: як через малюнок, символи і творчість підтримати підлітків у 9 класах НУШ
51. Арттерапевтичні технології як інструмент формування психологічно безпечного середовища на уроках ЗБД у 9 класі НУШ
52. Розвиток м’яких навичок для створення психологічно здорового шкільного середовища
53. Формування соціально здорового суспільства через розвиток емоційного інтелекту у школі
54. М’які навички та їх вплив на ментальне здоров’я
55. Організаційно-методичні засади впровадження фітнес-технологій у процесі реалізації варіативних модулів «Здоровий спосіб життя» та «Спорт заради розвитку» модельної навчальної програми з фізичної культури 2024 р.
56. Безпека в закладі освіти. Навчання педагогів алгоритмам реагування на мінну небезпеку та повітряну тривогу.
57. Долікарська медична допомога при нещасних випадках на уроках природничого спрямування
58. Мінна небезпека, повітряна тривога: алгоритми швидкого реагування
59. Впровадження Державного стандарту базової середньої освіти на уроках ’Здоров’я, безпека та добробут’ НУШ
60. Впровадження STEM підходів на уроках ’Здоров’я, безпека та добробут’.
61. Соціальна та здоров’язбережувальна галузі НУШ. Фізичні, емоційні та інтелектуальні розминки.
62. Соціальна та здоров’язбережувальна галузі НУШ. Розминки в умовах воєнного стану: фізичні, емоційні, інтелектуальні
63. Психологія ефективного онлайн навчання на уроках інтегрованого курсу ’Здоров’я, безпека та добробут’ у 5 класі НУШ.
64. Запобігання Булінгу на уроках інтегрованого курсу ’Здоров’я, безпека та добробут’ у 5 класі НУШ
65. Інструменти оцінювання ефективності цифрових ресурсів для досягнення навчальних цілей учнів на уроках ’Здоров’я, безпека та добробут’
66. Інструменти заохочення здатності до продуктивної професійної діяльності. Цікаві уроки ’Здоров’я, безпека та добробут’
67. Оригінальні підходи до власної життєво-професійної діяльності на уроках ’Здоров’я, безпека та добробут’.
68. Методи надбання ціннісної значущості фізичного, психічного і морального здоров’я в інтегрованому курсі ’Здоров’я, безпека та добробут’
69. Розвиток психолого-фізіологичних складових учнів на уроках ’Здоров’я, безпека та добробут’.
70. Формування ключових компетентностей вмінь у вчителя ’Здоров’я, безпека та добробут’. 5 клас НУШ.
71. Розвиток професійних компетентностей викладача ’Здоров’я, безпека та добробут’ у 5 класі НУШ
72. Використання ІКТ в інтегрованому курсі ’Здоров’я, безпека та добробут’ у 5 класі НУШ
73. Здоров’я вчителя та учня: практичні прийоми захисту
74. Ефективні інструменти здоров’язбережувальних технологій
75. Ефективні інструменти здоров’язбережувальних технологій
76. Підготовка якісного контенту для уроку ’Здоров’я, безпека та добробут’ у 5 класі НУШ.
77. Урок про справжнє життя у 9 класі НУШ: курс добробуту, який підлітки не прогулюють
78. Здоров’я, безпека та добробут у 9 класі НУШ: сценарії занять, самостійні рішення підлітка і завершення курсу
79. Урок через гру: як формувати навички здорового способу життя та безпечної поведінки.
80. Стійкі діти — сильна школа: як формувати навички добробуту та соціальних зв’язків у щоденному навчанні.
81. Від теорії до практики: як інтегрувати навички добробуту в повсякденне життя учнів на уроках “Здоров’я, безпека, добробут”.
82. Ігрові технології у формуванні здоров’язбережувальних компетентностей
83. Свідоме споживання інформації на уроках ’Здоров’я, безпека та добробут’. Як навчити учнів мислити критично, а не просто гуглити.
84. Інформаційна гігієна та медіаграмотність: як формувати критичне мислення учнів в епоху дезінформації на уроках ЗБД
85. Практичний аспект у викладанні предмета Здоров’я, безпека і добробут у 8 класі НУШ. Я — цінність: особисті межі та безпека
86. Основи надання першої допомоги: важливість та практичні навички для вчителів.

87. Основи підтримки життєдіяльності
88. Домедична допомога. Основи базової підтримки життя.
89. Плануємо майбутнє. Особливості впровадження інтегрованого курсу “Здоров’я, безпека та добробут” у 6 класі НУШ.
90. Дії під час небезпечних ситуацій в умовах воєнного стану. Створення безпечного освітнього простору в ЗЗСО
91. Створення безпечного освітнього простору в ЗЗСО: в умовах воєнного стану
92. Попередження ризиків від вибухонебезпечних предметів
93. Залучення цифрових інструментів до викладання ’Здоров’я, безпека та добробут’ у 5 класі НУШ.
94. Листопадові ранки, коли дитина не виспалася: п’ять коротких практик на уроці, щоденник сну на тиждень і розмова з батьками про шлях додому в темряві
95. Здоров’я, безпека та добробут: перші уроки після канікул, що повертають учням 5-8 класів режим сну і руху та безпечну дорогу до школи, коли темніє рано
96. Здоров’я, безпека, добробут у форматі інтерактиву: як навчати життєстійкості через гру та моделювання ситуацій.
97. Живий урок: як зробити Інтегрований курс «Здоров’я, безпека та добробут» улюбленим предметом школярів
98. Здоров’я, безпека і добробут у 8 класі НУШ. Безпека у воєнний час: як уникнути ризиків на вулиці, в соцмережах і під час кризових ситуацій
99. Екстрена допомога для педагогів: СЛР, використання дефібрилятора та особливості допомоги дітям
100. Основи BLS: Як діяти у критичних ситуаціях
101. Цифрові інструменти, як спосіб підвищення мотивації учнів до вивчення предмету ’Здоров’я, безпека та добробут’ у 5 класі НУШ.

3. ЗМІСТ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Директор/Заступник директора

Мета модуля: Розвиток управлінських компетентностей керівників для створення конкурентоспроможного закладу освіти.

Завдання модуля:

- Опанувати методику розробки стратегії розвитку закладу
- Навчити принципам ефективного управління персоналом
- Вивчити правові засади автономії закладу освіти
- Розвинути навички антикризового менеджменту

Модуль 2. Бібліотекар

Мета модуля: Підвищення професійної майстерності бібліотекарів у сфері інформаційного супроводу освітнього процесу.

Завдання модуля:

- Опанувати цифрові інструменти для створення віртуальних виставок
- Навчити методиці формування інформаційної культури учнів
- Вивчити засади медіаграмотності та критичного оцінювання джерел
- Розвинути навички дизайну бібліотечного простору

Модуль 3. Педагог-організатор

Мета модуля: Удосконалення професійних компетенцій щодо планування та реалізації змістовного дозвілля та виховання лідерських якостей.

Завдання модуля:

- Опанувати інструментарій проєктного менеджменту у виховній діяльності
- Навчити методиці проведення масових заходів у різних форматах
- Вивчити прийоми залучення учнів до волонтерства та медіації
- Розвинути навички медіасупроводу шкільного життя

Модуль 4. Охорона праці

Мета модуля: Удосконалення професійних знань щодо забезпечення

безпечних та нешкідливих умов праці та навчання.

Завдання модуля:

- Ознайомити з актуальним законодавством з охорони праці в освіті
- Навчити прийомам ідентифікації небезпечних чинників у школі
- Вивчити методику проведення інструктажів для учнів та працівників
- Розвинути навички надання першої допомоги при нещасних випадках

Модуль 5. Фізична культура

Мета модуля: Удосконалення професійних навичок педагогів щодо організації змістовного та безпечного фізичного виховання.

Завдання модуля:

- Опанувати методику навчання сучасних видів спорту
- Вивчити принципи інклюзивної фізкультури
- Навчити методам мотивації учнів до самостійних тренувань
- Розвинути навички надання першої домедичної допомоги

Модуль 6. Основи здоров’я

Мета модуля: Удосконалення методики формування у школярів свідомого ставлення до власного здоров’я та безпеки.

Завдання модуля:

- Вивчити сучасні підходи до викладання теми безпеки життєдіяльності
- Опанувати методику розвитку стійкості до негативних соціальних впливів
- Навчити принципам раціонального харчування та фізичної активності
- Розвинути навички медіаграмотності в контексті безпеки в Інтернеті

Модуль 7. Захист України

Мета модуля: Зміцнення професійної готовності вчителів до формування у молоді оборонної свідомості та навичок виживання.

Завдання модуля:

- Навчити методиці проведення практичних занять з тактичної медицини
- Вивчити правові засади захисту Вітчизни
- Опанувати сучасні методики національно-патріотичного виховання
- Розвинути навички орієнтування на місцевості та роботи з картами

Модуль 8. Здоров’я, безпека та добробут

Мета модуля: Підвищення рівня готовності педагогів до формування в учнів цілісного розуміння добробуту та безпечної поведінки.

Завдання модуля:

- Навчити методиці викладання засад ментального та фізичного здоров’я
- Опанувати прийоми створення безпечного психологічного середовища
- Вивчити стратегії розвитку соціальної відповідальності
- Розробити алгоритми реагування на загрози безпеці в закладі

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України Про вищу освіту
2. Закон України Про державне регулювання діяльності у сфері

трансферу технологій
3. Закон України Про дошкільну освіту
4. Закон України Про загальну середню освіту
5. Закон України Про інноваційну діяльність
6. Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність
7. Закон України Про наукову і науково-технічну експертизу
8. Закон України Про освіту
9. Закон України Про позашкільну освіту
10. Закон України Про професійно-технічну освіту
11. Концепція розвитку післядипломної освіти в Україні
12. Національна доктрина розвитку освіти
13. Положення про державний вищий навчальний заклад
14. Положення про дистанційне навчання
15. Положення про інститути післядипломної педагогічної освіти
16. Положення про організацію навчального процесу
17. Постанова кабінету міністрів України від 28.03.2002 № 379 Про затвердження Державної програми "Вчитель"

Основна література:

1. Абетка для директора. URL: https://bit.ly/2YDTDXJ
2. Автономія як шлях до ефективного менеджменту школи : методичні рекомендації / Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлєвскі В. - К., 2019. - 47 с.
3. Автономія як шлях до ефективного менеджменту школи. Методичні рекомендації. / Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлєвскі В. Київ, 2019, 47 с.
4. Безпека під час навчання: рекомендації щодо організації укриття. URL: https://bit.ly/3YlTGVN
5. Бурдун В.М. Стратегічне планування. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад.: Ю. П.Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. 820 с.
6. Від керівника до лідера : практичні поради для 57 директорів шкіл та керівників відділів освіти / Анна Уварова, Поліна Гоч. - Київ : Центр інноваційної освіти «Про.Світ», 2019. - 60 с. - URL : https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/521/12,2019.pdf
7. Від керівника до лідера: практичні поради для директорів шкіл та керівників відділів освіти / А.Уварова. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/521/12.2019.pdf
8. Денисенко О. Накази з кадрових питань : оформляємо без помилок І Олександр Денисенко // Практика управління закладом освіти. -2022. - № 1. - URL: https://rn.edirshkoly.mcfr.ua/945958?forccDeviceTypc^l
9. Досліджуємо світ цікаво : збірник дидактичних матеріалів до навчальних тижнів курсу «Я досліджую світ» за типовою освітньою програмою, розробленою авторським колективом під керівництвом Р.Шияна / авт.-уклад. Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2018. 204 с.
10. Дуткевич Т.В. Техніка управлінської діяльності в закладі освіти. Київ: КНТ, 2020. 194 с.
11. Інструменти для оцінювання рівня безпеки, комфорту та здоров’я школи і планування змін. URL: https://bit.ly/3kLtGkM
12. Кальчева О.Ю., Місяк О.К. Методичний посібник до програми «Управління гнівом». Київ, 2015. 60 с.
13. Керівництво з проведення інтервізій та супервізій / автор-упорядник Т. Артеменко. Черкаси, КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2021. 42 с. URL: https://cutt.ly/dEUkz1u
14. Клепко С.В. Формування лідерської компетентності у школі. Полтава, 2012. С. 86-97.
15. Коберник І., Краснова К. Ефективні комунікації для освітніх

управлінців : посіб. URL: https://bit.ly/37kGdnf
16. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, №34-35, ст. 458. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text
17. Котлер Ф. Стратегічний маркетинг для навчальних закладів / Ф. Котлер, Карен Ф. А. Фокс ; пер. с англ. Київ : УАМ, Вид. Хімджест, 2011. 580 с.
18. Лоулер Е. та ін. Мотиваційний менеджмент: теоретичний аспект. Київ, 2017. 160 с.
19. Любченко Н. В. Потенціал кластерних механізмів в управлінні освітою в умовах децентралізації влади. Вісник післядипломної освіти. Серія: Управління та адміністрування. 2016. Вип. 2 (31). С. 65-81.
20. Лютко О. М. Запровадження мотиваційного менеджменту в закладі освіти / О. М. Лютко. - Рівне : РОІГІПО, 2018. - 180 с.
21. Менеджмент освітньої організації. Харків : ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.
22. Менеджмент та маркетинг в сучасних освітніх організаціях: колект. навч. посіб. / Авт. колектив: за ред. З.В. Рябової. - Київ : НАПН України, Ун-т менедж. освіти, 2021.-273 с.
23. Методичні рекомендації для закладів загальної середньої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. - К., 2021. - URL : https://academiq.org.ua/wp-content/'uploads/2021/07/Metodychni-rekomendatsiyi-dlva-serednih-shkil-l-Lpdf~
24. Ощепко Т.В. Професійна компетентність керівника загальноосвітнього навчального закладу. URL: https://bit.ly/3vbYTQA
25. Поспєлова Т. Розвиток лідерського потенціалу керівника закладу середньої освіти : навч. посіб. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 36 с.
26. Про анкету самооцінювання : наказ Державної служби якості освіти України від 29 березня 2021№ 01-11/26. URL: https://sqe.gov.ua/law/pro-anketu-samoocinyuvannya/
27. Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту : Постанова КМУ від 27.09.2017 №733. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2017-%D0%BF#Text
28. Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за №1111/35394. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text
29. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти : наказ МОН від 12.10.2022 № 905. URL: https://bit.ly/3vgA4Fe
30. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації новопризначених керівників закладів загальної середньої освіти : наказ МОН від 16.09.2022 № 817. URL: https://bit.ly/3jkPBkS
31. Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі : указ Президента України від 25.05.2020 №195/2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/195/2020#Text
32. Романовський О.Г., Гура Т.В., Книш А.Є., Бондаренко В.В. Теорія і практика формування лідера: навч. посіб. Харків, 2017. 100 с
33. Рябова З. В. Наукові основи маркетингового управління в освіті: монографія. Київ : Пед. думка, 2013. 268 с.
34. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за №1111/35394. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text
35. Сеїтосманов А., Фасоля О. Нова школа у нових громадах : посібник з ефективного управління освітою в об'єднаних територіальних громадах. Київ, 2017. 128 с.

36. Типова освітня програма для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко : наказ МОН України від 12.08.2022 № 743) URL: https://cutt.ly/p0l8HA1
37. Типова освітня програма для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна : наказ МОН України від 12.08.2022 № 743) URL: https://cutt.ly/p0l8HA1
38. Траутманн, Франц. Керівництво по інтервізії. Інститут Трімбос (Інститут психічного здоров'я і залежностей Голландії). Управління ООН по наркотикам і злочинності. Проектне Бюро в Балтійських країнах, 2010. 18 с.
39. Управлінська діяльність керівника навчального закладу : [навч. посібн.]. Вінниця, 2018. 196 с.
40. Хобзей Павло. Директор школи має вести колектив до змін. Освіта.ua. URL: http://osvita.ua/school/reform/55280/

Додаткова література:

1. Вознюк Т.В. Сучасні ігрові види спорту: теорія та методика викладання: навчальний посібник. Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю., 2017. 248 с. URL: https://bit.ly/3WzIDHA
2. Калошин В.Ф. До навчання творчого мислення. Управління школою : основа професійного зростання. 2015. № 19-21. С. 68-73.
3. Ковбасюк Ю. В. Державне управління : підручник : у 2 т. Київ ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.
4. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст. 458.
5. Копильчук В. Інтегровані уроки як засіб підвищення якості знань учнів. URL: http://itcm.comp-sc.if.ua/2018/kopylchyk.pdf.
6. Матвієнко О. Інформаційний менеджмент: аналіз предметної галузі. Вісник Книжкової палати. 2004. № 8. С. 13–17.
7. Освітнє лідерство : від теорії до практики : монографія / За наук. рсд. В. Р. Міляєвої ; Київський університет імені Бориса Грінченка [Електронне видання]. - Київ ; Кривий Ріг : вид. Р. А. Козлова, 2021. -296 с.
8. Пшенична Л. В. Керівник навчального закладу : навч. посіб. І Л. В. Пшенична. - Суми : вид-во «СумДПУ імені А. С. Макаренка», 2016. - 520 с.
9. Сайт. Державна служба якості освіти. Інституційний аудит. URL: https://sqe.gov.ua/
10. Самооцінювання закладу освіти: ефективний інструмент підвищення управлінської діяльності. URL: https://bit.ly/3wUZ8lt
11. Управління особистими фінансами : навчальний посібник / Н.А. Ясинськаю. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 352 с.
12. Управлінське лідерство : виклики сьогодення : колективна монографія ; за заг. ред. В. В. Толкованова. Хмельницький : ПП Мельник А. А., 2013. 600 с.